

Razem w roku: 3 rok – 100, 4 rok- 35												
<p>Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)</p> <p>C1 Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i chorobami wewnętrznymi</p> <p>C2 Poznanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu chorób wewnętrznych</p> <p>C3 Interpretacja badań medycznych, stawianie diagnozy, diagnostyka różnicowa. Prowadzenie dokumentacji medycznej.</p> <p>C4 Student powinien osiąść umiejętność sprawnego zbierania wywiadu lekarskiego, prawidłowej techniki badania przedmiotowego z właściwą interpretacją stwierdzanych badaniem lekarskim odchyleń od normy</p> <p>C5 Student Winien również osiąść znajomość podstawowych badań laboratoryjnych i diagnostycznych w chorobach wewnętrznych wraz ze znajomością odchyleń wyników badań w podstawowych jednostkach chorobowych</p> <p>C6 Student powinien osiąść umiejętność prowadzenia diagnostyki różnicowej, wykonania prostych badań diagnostycznych wraz z postawieniem rozpoznania, zaplanowaniem terapii w podstawowych jednostkach chorób wewnętrznych</p>												
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:												
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>								
W 01	E.W1	Student rozumie związek między nieprawidłowościami morfologicznymi a funkcją zmienionych narządów i układów oraz objawami klinicznymi a możliwościami diagnostyki i leczenia	Odpowiedź ustna	W/S/Ćw								
W02	E.W2	Zna podstawowe metody badania lekarskiego oraz rolę badań										

W03	E.W3	dodatkowych w rozpoznawaniu , monitorowaniu, rokowaniu i profilaktyce zaburzeń narządowych i układowych Zna etiopatogenezę i symptomatologię chorób wewnętrznych		
U1	E.U1	Student przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych		
U2	E.U2	Ocenia i opisuje stan somatyczny pacjenta		
U3	E.U3	Planuje postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne w przypadku najczęstszych chorób osób dorosłych		
U4	E.U4	Interpretuje wyniki badań laboratoryjnych		
U5	E.U5	Identyfikuje prawidłowe i patologiczne struktury i narządy w dodatkowych badaniach obrazowych (RTG, USG, TK)		
K1	E.K1	Student aktywnie uczestniczy w rozpoznaniu choroby oraz ustalaniu propozycji leczenia		
K2	E.K2	Student chętnie uczestniczy w podejmowaniu decyzji dotyczącej postępowania diagnostyczno- terapeutycznego		
<p>** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.</p>				
<p>Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:</p>				

Wiedza: .5 Umiejętności: 5 Kompetencje społeczne: 5	
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	135
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	45
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	180
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	7,5
Uwagi	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
Wykłady	
Tematyka wykładów (30 godzin) (sem5,6)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie: dlaczego i w jakim zakresie stomatologowi potrzebna jest wiedza z dziedziny chorób wewnętrznych - 2. Zasady zbierania wywiadu lekarskiego 3. Podstawy badania przedmiotowego 4. Objawy i diagnostyka chorób serca 5. Stany zagrożenia życia w chorobach serca, wstrząs kardiogeny 6. Objawy i diagnostyka chorób układu oddechowego 7. Objawy i diagnostyka chorób przewodu pokarmowego 8. Zespoły objawowe i diagnostyka chorób nerek 9. Wybrane zagadnienia chorób zakaźnych, w tym zakażenie wirusem zapalenia wątroby B i C 10. Objawy i diagnostyka chorób układu krwiotwórczego 11. Objawy i diagnostyka skaz krwotocznych 12. Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem cukrzycy 13. Diagnostyka i objawy chorób alergicznych, wstrząs anafilaktyczny 14. Objawy i diagnostyka chorób układu ruchu	
Tematyka wykładów (15 godzin) (sem7)	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pacjent z nadciśnieniem i chorobą niedokrwienną serca u stomatologa 2. Pacjent z zaburzeniami hemostazy u stomatologa 3. Chory na cukrzycę u stomatologa	

4. Chory z ubytkiem filtracji kłębuszkowej u stomatologa
5. Chory z zakaźnym i nieinfekcyjnym uszkodzeniem wątroby u stomatologa
6. Pacjent z chorobą atopową u stomatologa
7. Chory z układową chorobą tkanki łącznej i reumatoidalnym zapaleniem stawów u stomatologa

Seminaria

Seminaria (5,6 semestr)

- 1 Wywiad i badanie fizykalne
- 2 Choroby sercowo-naczyniowe
- 3 Choroby układu oddechowego
- 4 Choroby przewodu pokarmowego
- 5 Choroby układu moczowego
- 6 Choroby układu krwiotwórczego
- 7 Choroby układu wydzielania wewnętrznego
- 8 Cukrzyca i powikłania cukrzycy
- 9 Choroby alergiczne
- 10 Choroby reumatoidalne

Ćwiczenia

Semestr V

Ćwiczenia:

1. Organizacja pracy Oddziału Chorób Wewnętrznych. Pierwszy kontakt z chorym. Uproszczona ocena stanu ogólnego (świadomość, cierpienie, inne objawy utrudniające nawiązanie kontaktu, objawy życiowe). Wywiad lekarski: skargi główne (ból, utrata świadomości, omdlenia, zawroty głowy, duszność, obrzęki, osłabienie, bicie serca).
2. Ćwiczenie umiejętności zbierania wywiadu. Dotychczasowy przebieg choroby, dolegliwości ze strony innych narządów i układów. Wywiad socjalny, używki, wywiad rodzinny i epidemiologiczny.
3. Ocena stanu ogólnego chorego (objawy życiowe, ocena stanu psychicznego). Budowa ciała, stan odżywiania. Badanie skóry. Badanie głowy i szyi. Ocena obwodowych węzłów chłonnych
4. Badanie klatki piersiowej i układu oddechowego oglądaniem i obmacywaniem. Typy budowy i

- topografia klatki piersiowej. Opukiwanie – rodzaje odgłosu opukowego, opukiwanie porównawcze i topograficzne. Osłuchiwanie – szmery oddechowe i szmery dodatkowe.
5. Osłuchiwanie – szmery oddechowe i szmery dodatkowe. Całość badania przedmiotowego i podmiotowego układu oddechowego i wnioski z badania.
  6. Badanie układu krążenia: serce. Oglądanie i obmacywanie okolicy serca. Uderzenie koniuszkowe. Wyznaczenie rzutu serca na ścianę klatki piersiowej. Ocena czynności serca.
  7. Badanie układu krążenia: serce. Prawidłowe tony serca i ich rozpoznawanie. Szmery wewnątrz- i zewnątrzsercowe oraz ich rozpoznawanie. Całość badania serca i wyciąganie wniosków z badania.
  8. Badanie tętnic obwodowych – tętno i jego cechy. Próby czynnościowe ukrwienia kończyn. Badanie układu żylnego i limfatycznego. Obrzęki .
  9. Badanie jamy brzusznej – topografia narządów jamy brzusznej, oglądanie i obmacywanie powierzchowne. Opukiwanie i osłuchiwanie jamy brzusznej.
  10. Badanie jamy brzusznej – ocena narządów jamy brzusznej i wątroby, śledziony, trzustki oraz jelit (położenie, kształt, wielkość, bolesność, brzeg, spoistość). Objawy otrzewnowe. Wyciąganie wniosków z badania jamy brzusznej.
  11. Badanie układu moczowo-płciowego. Badanie układu ruchu.
  12. Orientacyjne badanie neurologiczne.
  13. Powtórzenie badania przedmiotowego i podmiotowego.
  14. Powtórzenie badania przedmiotowego i podmiotowego. Zaliczenie ćwiczeń.

Semestr VI

1. Symptomatologia chorób układu oddechowego, cz. 1. Choroby zapalne górnych i dolnych dróg oddechowych. Astma i przewlekła obturacyjna choroba płuc. Czynnościowe badania płuc.
2. Symptomatologia chorób układu oddechowego, cz. 2. Zapalenie opłucnej, odma opłucnowa, płyn w jamie opłucnowej. Zapalenia płuc. Gruźlica płuc. Nowotwory układu oddechowego. Badania obrazowe układu oddechowego.
3. Symptomatologia chorób układu krążenia, cz. 1. Zapalenie wsierdza, mięśnia sercowego i osierdza. Nadciśnienie tętnicze pierwotne i wtórne. Wady serca wrodzone i nabyte. Podstawy EKG (zaburzenia rytmu serca, przerost mięśni komórek i przedsionków). Badania obrazowe układu krążenia.
4. Symptomatologia chorób układu krążenia, cz. 2. Choroba niedokrwienna mięśnia sercowego. Podstawy EKG: choroba niedokrwienna. Zawał mięśnia sercowego.

5. Symptomatologia chorób układu krążenia, cz. 3. Ostra i przewlekła niewydolność krążenia. Zaburzenia rytmu serca. Choroby naczyń – żylna choroba zakrzepowo-zatorowa.
6. Symptomatologia chorób układu pokarmowego, cz. 1. Choroby przełyku, żołądka i jelit. (zapalenie przełyku, rak przełyku, przepuklina rozworu przełykowego przepony. choroba wrzodowa, zapalenie żołądka, zapalenie wrzodziejące jelita grubego, choroba Crohna, rak żołądka i jelita grubego)
7. Symptomatologia układu pokarmowego, cz. 2. Choroby wątroby. Marskość wątroby. Niewydolność wątroby. Kamica dróg żółciowych. Zapalenie dróg żółciowych. Nowotwory wątroby i dróg żółciowych. Choroby zapalne trzustki, nowotwory trzustki. Wybrane metody diagnostyczne.
8. Symptomatologia chorób układu moczowego. Zakażenia układu moczowego. Zapalenia kłębuszkowe nerek. Ostra i przewlekła niewydolność nerek. Leczenie nerkozastępcze. Rak nerki i pęcherza moczowego.
9. Symptomatologia chorób układu dokrewnego, cz. 1. Choroby przemiany materii i zaburzenia żywienia. Cukrzyca - podział, kryteria rozpoznania, objawy kliniczne, powikłania. Doustny test tolerancji glukozy, inne testy diagnostyczne. Śpiączki ketonowa i hiperosmolarna. Hipoglikemia.
10. Symptomatologia chorób układu dokrewnego, cz. 2. Choroby przysadki mózgowej, tarczycy i nadnerczy. Testy diagnostyczne.
11. Symptomatologia chorób układu dokrewnego, cz. 3. Osteoporoza. Epidemiologia i czynniki ryzyka osteoporozy. Ocena masy kostnej metodą DEXA. Leczenie osteoporozy. Choroby przytarczyc: rola parathormonu, kalcytoniny i witaminy D w utrzymaniu homeostazy fosforowo- wapniowej.
12. Symptomatologia chorób układu ruchu i tkanki łącznej. Choroba zwyrodnieniowa stawów. Reumatoidalne zapalenie stawów. Choroby tkanki łącznej (toczeń trzewny).
13. Symptomatologia chorób układu krwiotwórczego. Niedokrwistości. Nowotwory : białaczki, chłoniaki, szpiczak mnogi. Skazy krwotoczne
14. Choroby alergiczne. Wstrząs anafilaktyczny.
15. Zaliczenie ćwiczeń.

Stomatologia IV r.

Semestr VII

1. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń kardiologicznych w aspekcie pracy stomatologa.

- Przygotowanie pacjenta przewlekłymi schorzeniami kardiologicznymi do zabiegów stomatologicznych (choroba niedokrwienna serca, niewydolność krążenia, wady serca).
2. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń układu oddechowego w aspekcie pracy stomatologa. Przygotowanie pacjenta przewlekłymi schorzeniami układu oddechowego do zabiegów stomatologicznych (astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc, niewydolność oddechowa).
  3. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń endokrynologicznych w aspekcie pracy stomatologa (choroby tarczycy, przysadki, nadnerczy, osteoporoza, choroby kości i zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej).
  4. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń hematologicznych w aspekcie pracy stomatologa. Przygotowanie pacjenta przewlekłymi schorzeniami układu krwiotwórczego oraz podczas leczenia przeciwzakrzepowego do zabiegów stomatologicznych.
  5. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń układu pokarmowego w aspekcie pracy stomatologa. Przygotowanie pacjenta przewlekłymi schorzeniami układu pokarmowego i marskością wątroby do zabiegów stomatologicznych..
  6. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń układu moczowego w aspekcie pracy stomatologa. Przygotowanie pacjenta przewlekłą chorobą nerek oraz leczonych nerkozastępczo do zabiegów stomatologicznych
  7. Etiopatogeneza i symptomatologia schorzeń układu nerwowego w aspekcie pracy stomatologa. (parkinsonizm, padaczka).
  8. Zmiany w zakresie jamy ustnej w chorobach wewnętrznych
  9. Niektóre choroby zakaźne. Podstawy antybiotykoterapii w różnych stanach klinicznych.
  10. Stany naglące w kardiologii w praktyce lekarza stomatologa. Podstawy resuscytacji.
  11. Stany naglące w pneumonologii w praktyce lekarza stomatologa. Podstawy resuscytacji.
  12. Zasady przeprowadzenia sanacji jamy ustnej przed rozpoczęciem leczenia immunosupresyjnego. Przygotowanie pacjenta leczonego immunosupresyjnie do zabiegów stomatologicznych. Zasady prowadzenie profilaktyki antybiotykowej.
  13. Schorzenia odogniskowe.
  14. Podsumowanie całości materiału.
  15. Zaliczenie ćwiczeń.

Inne

- 1.
- 2.

3. itd...	
<p>Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)</p> <p>T. Kosicka, A. Rutz-Danielczak: Choroby wewnętrzne, Podręcznik dla studentów stomatologii.</p> <p>G. Herold: Medycyna wewnętrzna</p> <p>A. Szczeklik, P. Gajewski (red.): Choroby wewnętrzne, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, 2013</p> <p>Wielka Interna Antczak, Myśliwiec, Pruszczyk, Nefrologia red. M.Myśliwiec Medical Tribune 2011</p> <p>Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p>	
<p>Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)</p> <p>rzutnik multimedialny</p>	
<p>Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)</p> <p>znajomość fizjologia, patomorfologii i patofizjologii</p>	
<p>Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)</p> <p>Zaliczenie na podstawie odpowiedzi ustnej</p>	
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	<p>Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym oceniana jest na 95%.</p> <p>Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie bardzo dobrze.</p>
Ponad dobra (4,5)	<p>Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 90%.</p> <p>Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza</p>

	diagnostykę różnicową, proponuje leczenie ponad dobrze.
Dobra (4,0)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 80% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dobrze.
Dość dobra (3,5)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 70% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dość dobrze
Dostateczna (3,0)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 60% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dostatecznie

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email Katedra i
Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

Ul. Borowska 213 Wrocław

Tel 71 733 25 00 , klinef @am.centrum.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

dr hab. Oktawia Mazanowska, 717332500, Oktawia.mazanowska@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Prof. Marian Klinger, Prof. Magdalena Krajewska, dr hab. Oktawia Mazanowska, dr hab. Mariusz Kuształ, dr hab. Mirosław Banasik, dr Dorota Kamińska, Dr Katarzyna Madziarska, dr Sławomir Zmonarski,

Data opracowania sylabusu

Sylabus opracował(a)

.....

.....

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....